

Učební osnovy

Obor vzdělání: Informační technologie

18-20-M/01

Školní vzdělávací program:

Informační technologie

Forma vzdělávání:

denní

Celkový počet vyučovacích hodin za studium:

128

Platnost:

1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu:

Elektronika a digitální technika

Obecné cíle:

Cílem předmětu je poskytnout žákovi ucelený soubor znalostí a dovedností z oblasti návrhu, funkce a údržby elektronických zařízení. Žák je seznámen s typickými elektronickými obvody z analogové a digitální techniky, souvisejícími výpočty a měřeními. Předmět odráží současný stav techniky, kde každé elektronické zařízení má analogovou i digitální část. Bylo proto odstraněno dříve časté dělení tématu na analogové a digitální obvody, látka se probírá ve vzájemných vazbách a souvislostech.

Charakteristika učiva:

Učivo poskytuje základní vědomosti a dovednosti při zpracování analogového a digitálního signálu, převodů mezi číselnými soustavami používanými v počítačové technice a návrhu logických obvodů. Žák je seznámen se strukturou a použitím elektronických diskrétních součástek a integrovaných obvodů, funkcí napájecích zdrojů, zesilovačů a oscilátorů.

Pojetí výuky:

- Frontální výuka
- Skupinová výuka
- Individualizovaná výuka
- Problémové vyučování

Hodnocení výsledků žáků:

- Ústní zkoušení – orientace v dané problematice, přístup k řešení
- Písemné zkoušení – způsoby řešení problémů
- Samostatné práce – použití novinek v oboru, komplexní řešení úkolů
- Laboratorní cvičení v simulačním programu

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Předmět přispívá k rozvoji *kompetencí k učení a k řešení problémů*. Získávané poznatky na sebe logicky navazují a vzájemně se podmiňují, vedou tedy žáka k pochopení obsahu učiva, ne k mechanickému memorování. Všechny získané poznatky jsou v učivu zahrnuty více alternativními způsoby. Předmět přispívá i k rozvoji *matematických kompetencí*, matematika je zde denně užívaným prostředkem pro elektrotechnické výpočty i řešení digitálních obvodů. Využití prostředků výpočetní techniky k návrhům a analýze obvodů přispívá k rozvoji *Digitálních kompetencí* žáka (průřezové téma Člověk a digitální svět).

Tématické rozdělení učiva po ročnících:

Ročník	hodin týdně	celkem hodin	Učivo
I.	2	64	Analogový a digitální signál, číselné soustavy, logické funkce, logické kombinační obvody, pasivní součástky, diskrétní polovodičové součástky
II.	2	64	Napájecí zdroje, elektrochemické zdroje, zesilovače, oscilátory.
III.			
IV.			

Rozpis učiva a realizace kompetencí:

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – popíše vlastnosti analogového signálu – popíše vlastnosti digitálního signálu, jeho výhody při přenosu a ukládání dat – vysvětlí, proč je výhodné analogové veličiny (zvuk, obraz) digitalizovat 	<p>1. Analogový a digitální signál</p> <ul style="list-style-type: none"> – grafické vyjádření analogového signálu – druhy zkrácení analogového signálu – grafické vyjádření digitálního signálu – regenerace digitálního signálu, zabezpečení proti chybovosti při přenosu a ukládání
<ul style="list-style-type: none"> – definuje zákonitosti desítkové číselné soustavy – charakterizuje dvojkovou číselnou soustavu, ovládá matematické operace ve dvojkové soustavě – popíše využití šestnáctkové číselné soustavy k záznamu dvojkových čísel – vypočítá vzájemné převody mezi desítkovou, dvojkovou a šestnáctkovou číselnou soustavou 	<p>2. Číselné soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> – desítková soustava – dvojková soustava – šestnáctková soustava – vzájemné převody číselných soustav – základní logické funkce NOT, AND, OR
<ul style="list-style-type: none"> – zapíše logickou funkci výrazem a tabulkou – vyjmenuje zákony Booleovy algebry a aplikuje je při minimalizaci logických výrazů – minimalizuje funkci popsanou tabulkou pomocí Karnaughovy mapy – z logického výrazu nakreslí logický obvod z požadovaného typu hradel 	<p>3. Booleova algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> – logické funkce a způsoby jejich vyjadřování – zákony Booleovy algebry – Karnaughova mapa, minimalizace logické funkce v mapě – návrh kombinačního logického obvodu

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> – určí hodnotu rezistoru a kondenzátoru, orientuje se v systému značení pasivních součástek čísly i barevnými proužky – navrhne a vypočítá dělič napětí – nakreslí zapojení základních kmitočtových filtrů (horní propust, dolní propust, pásmová propust, pásmová zádrž) – ověří funkci děliče napětí a kmitočtových filtrů v simulačním programu – vypočítá napětí na vinutích transformátoru dle poměru počtu závitů 	4. Pasivní obvodové součástky <ul style="list-style-type: none"> – rezistory – kondenzátory – cívky – transformátory
<ul style="list-style-type: none"> – nakreslí a popíše graf voltampérové charakteristiky polovodičové diody – vysvětlí funkci jednocestného a dvojcestného usměrňovače – vypočítá hodnotu předřadného rezistoru k LED diodě – nakreslí schéma a vypočítá rezistory v zapojení tranzistorového zesilovače SE – popíše rozdíl mezi funkcí tranzistoru v lineárním a spínacím režimu – analyzuje zapojení tranzistorového zesilovače v simulačním programu 	5. Diskrétní polovodičové součástky <ul style="list-style-type: none"> – diody a LED diody – bipolární tranzistory NPN a PNP – unipolární tranzistory FET, MOSFET – zapojení tranzistoru jako zesilovače – zapojení tranzistoru jako spínače
<ul style="list-style-type: none"> – nakreslí schéma realizace základních logických obvodů pomocí tranzistorů a diod – podle katalogu vybere integrované obvody k realizaci logického kombinačního obvodu – analyzuje funkci navrženého kombinačního obvodu v simulačním programu 	6. Realizace logických kombinačních obvodů <ul style="list-style-type: none"> – diodová logika, tranzistorová logika – vlastnosti číslicových integrovaných obvodů, řady LSTTL, CMOS – simulace LKO počítačovým programem – dekodér pro sedmisegmentový displej
<ul style="list-style-type: none"> – podle schématu popíše funkci lineárního a spínaného zdroje – navrhne a vypočítá lineární síťový zdroj 	7. Napájecí zdroje <ul style="list-style-type: none"> – lineární zdroje, stabilizátory – spínaný snižující stabilizátor

Výsledky vzdělávání	Učivo
	– spínaný zvyšující stabilizátor
<ul style="list-style-type: none"> – vybere z katalogu vhodný typ tranzistoru, nakreslí a vysvětlí zapojení zesilovacího stupně – popíše vlastnosti zesilovače v zapojení SE, SC, SB – vysvětlí důvody použití zpětné vazby v zesilovačích – vypočítá zesílení invertujícího a neinvertujícího zesilovacího stupně s operačním zesilovačem – ověří vlastnosti zesilovačů v simulačním programu 	8. Zesilovače <ul style="list-style-type: none"> – zapojení zesilovače SE, SC, SB – stabilizace pracovního bodu – druhy zpětné vazby – invertující a neinvertující zapojení operačního zesilovače
<ul style="list-style-type: none"> – nakreslí základní zapojení a popíše vlastnosti LC, RC a krystalového oscilátoru – vypočítá kmitočet rezonančního obvodu podle Thomsonova vzorce – nakreslí blokové schéma a vysvětlí princip fázového závěsu 	9. Oscilátory <ul style="list-style-type: none"> – RC oscilátory – LC oscilátory – krystalové oscilátory – fázový závěs – použití oscilátorů v digitální technice